

Forslag til budgetinitiativ i budget 2026-2029

INITIATIV: Styrkelse af sanseintegrationsbehandlingen i psykiatrien

Fremsat af: Enhedslisten, SF og Det Konservative Folkeparti

Formål og indhold:

Vi ønsker at alle psykiatriske centre skal kunne tilbyde patienter systematisk sansemodulation baseret på evidens og god faglig praksis. Det kan hjælpe med at forebygge og reducere brugen af tvang, fremme recovery og forbedre behandlingstilbuddet.

Vi ønsker derfor, at der på alle afsnit er ansat ergoterapeuter, der ikke indgår i den daglige normering til at arbejde med patienternes sanseprofiler og integrere dem i den daglige behandling på afsnittet.

Vi ønsker midler til at alle psykiatriske centre kan etablere sanserum og sanseudstyr, som det er tilfældet på Psykiatrisk Center København, hvor alle afsnit har adgang til sanserum og multirum.

Vi ønsker at følge effekten i forhold til om det kan reducere brugen af tvang. Resultaterne vil hjælpe med at afgøre, om metoden skal udbredes yderligere.

Vi anerkender, at udgifterne til den samlede pakke kan komme til at overstige den økonomiske ramme, der er mulig i dette års budgetforhandling. Derfor hilser vi skaleringsforslag velkomne.

Baggrund og argumentation:

Sansestimuli er et anerkendt redskab til at nedbringe brugen af tvang. De sanserum, der er i Region Hovedstadens Psykiatri, blev netop etableret på baggrund af, at forskning peger på, at sansemodulation kan bidrage til nedbringelse af tvang. F.eks. faldt antallet af bæltefikseringer med 38 pct., og brugen af tvangsmedicinering faldt med 46 pct. ved brug af sansemodulation i et forsøg, som fandt sted over et år på en ungdomspsykiatrisk afdeling på det daværende Augustenborg Sygehus i Region Syd. Ligeledes nævner Sundhedsstyrelsen i 2021 sanserum, sansemodulation og sanseintegration som tvangsforebyggende redskaber.

Der er et stort potentiale i Region Hovedstadens Psykiatri, som i dag har 68 sanserum og 4 sansevogne, da bl.a. mange centre ikke systematisk arbejder med at bruge sanseprofiler til at hjælpe patienter med at selvregulere.

Administrationens bemærkninger:

Når det kommer til forebyggelse af tvang, er der fagligt belæg for, at brug af sanserum og arbejde med sansemodulation og -profiler i både den ambulante behandling og under indlæggelse, har effekt. Den faglige vurdering er, at det særligt er oplagt at anvende ved indlæggelsen på intensive afsnit. Administrationen foreslår derfor, i første omgang, at styrke den intensive psykiatriske arbejde med sanseintegrationsbehandling.

Arbejdet med sansemodulation og sanseprofiler er én blandt mange behandlingsindsatser og -værktøjer ergoterapeuter anvender. Hvis forslaget vedtages, vil Region Hovedstadens Psykiatri derfor gennemføre en faglig drøftelse af, om styrkelsen af området mest hensigtsmæssigt skal ske ved ansættelse af ergoterapeuter, der primært arbejder med sansemodulation og -profiler og/eller ansættelse af ansvarlig fagperson (forventeligt en ergoterapeut). Erfaringer fra nogle centre viser, at en ansvarlig fagperson kan være med til at styrke det kontinuerlige fokus på sanserum og arbejdet med sansemodulation.

Administrationen følger løbende brugen af tvang i psykiatrien. Da sanseintegrationsbehandling er en blandt mange indsatser, vil det være vanskeligt at måle isoleret på effekten af denne indsats alene.

Administrationen foreslår følgende mulige skaleringsmodeller til styrkelse af sanseintegrationsbehandling i psykiatrien:

Model 1: Sanseintegrationsbehandlingen styrkes med én ergoterapeut pr. psykiatrisk center med sengeafsnit. Dog ikke til Stolpegård, der ikke har sengeafsnit, men til gengæld foreslås, at Psykiatrisk Center Bornholm også styrkes i denne sammenhæng, selvom centeret nu organisatorisk hører under Psykiatrisk Center København.

Model 2: Ansættelse af én yderligere ergoterapeut pr. sengematrikel. Der er aktuelt 14 sengematrikler inklusive øst- og vestmatriklerne på Psykiatrisk Center Sct. Hans.

Model 3: Ansættelse af én ergoterapeut pr. intensivt afsnit. Der er aktuelt 38 intensive afsnit i Region Hovedstadens Psykiatri. Det vil kunne ske gradvist over år, eller man kan vælge at starte med nogle afsnit.

Et ergoterapeut-årsværk koster cirka 550.000 kr. plus cirka 8.000 kr. i øvrig drift.

Etablering af yderligere 10 sanserum

Der er aktuelt 68 sanserum i Region Hovedstadens Psykiatri og ingen centre er helt uden sanserum. Der er dog relativt færrest på Psykiatrisk Center Ballerup og Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center (BUC), og det kunne derfor være en mulighed at etablere og/eller modernisere eksisterende sanserum på de to matrikler, ligesom det kunne være relevant at etablere sanserum på eller i tilknytning til ambulatorier.

Ved etablering af sanserum skal der afsættes midler til etablering (eventuelt modernisering) og efterfølgende drift af 10 sanserum. Beslutningen om, hvor de nye sanserum skal etableres, bør ske på baggrund af en behovsanalyse samt under hensyn til de generelle lokalemæssige udfordringer på psykiatriens matrikler. Der har ikke været foretaget en bygningsmæssig vurdering, men etableringen af et sanserum på et sengeafsnit vil muligvis skulle ske på bekostning af nedlæggelse af en senge-stue.

Det vurderes at koste cirka 200.000 kr. at etablere et sanserum, og der er efterfølgende en årlig driftsudgift per sanserum til licenser på 12.000 kr. per sanserum.

Konsekvenser:

Model 1. Én ergoterapeut pr. psykiatrisk center med sengeafsnit

Økonomi (mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Etableringsudgifter				
Løn	4,4	4,4	4,4	4,4
Øvrig drift	0,1	0,1	0,1	0,1
Udgifter i alt	4,5	4,5	4,5	4,5

Personale (antal)	2026	2027	2028	2029
Årsværk	8	8	8	8

Model 2. Én ergoterapeut pr. sengematrikel

Økonomi (mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Etableringsudgifter				
Løn	7,7	7,7	7,7	7,7
Øvrig drift	0,1	0,1	0,1	0,1
Udgifter i alt	7,8	7,8	7,8	7,8

Personale (antal)	2026	2027	2028	2029
Årsværk	14	14	14	14

Model 3. Én ergoterapeut pr. intensivt sengeafsnit

Økonomi (mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Etableringsudgifter				
Løn	20,9	20,9	20,9	20,9
Øvrig drift	0,3	0,3	0,3	0,3
Udgifter i alt	21,2	21,2	21,2	21,2

Personale (antal)	2026	2027	2028	2029
Årsværk (hvis der skal ansættes nye)	38	38	38	38

Etablering og efterfølgende drift af 10 sanserum

Økonomi (mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Etableringsudgifter	2,0			
Løn (til evt. nye årsværk)				
Øvrig drift	0,1	0,1	0,1	0,1
Udgifter i alt	2,1	0,1	0,1	0,1

Finansiering:

Sundhedskassen	x
Den regionale udviklingskasse	
Det sociale område	

Første tekstudkast til budgetaftalen:

Tvang er en indgribende oplevelse for hver eneste patient, der bliver udsat for det. Sansemodulation er et anerkendt redskab til at nedbringe brugen af tvang. Psykiatrien i Region Hovedstaden har allerede positive erfaringer med brugen af sansemodulation og sanserum - både som led i behandlingen, i forhold til konflikthåndtering og -reduktion samt i arbejdet med at reducere brugen af tvang.

Vi afsætter X mio. kr. til at styrke området i form af ansættelse af flere ergoterapeuter, som blandt andet vil arbejde med sansemodulation og øget systematik i brugen af sanseprofiler.